

Valda Roures i Carrasca: la billoteta eixerida"

Conte-crònica de la romeria dels Sants, per honrar als màrtirs Abdó i Senén.
Autor: Jacobus, naixcut a un mas de la partida.

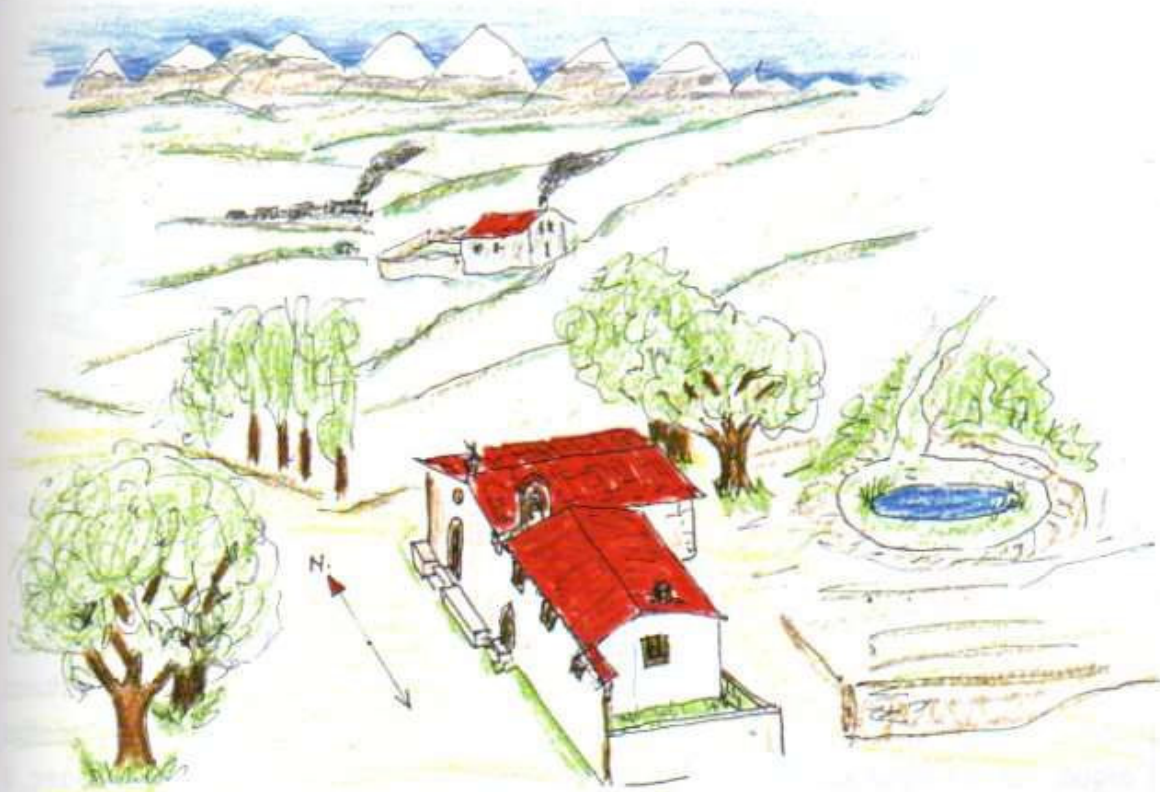
Pare: Roure Gros.

Mare: Carrasca Bonica.

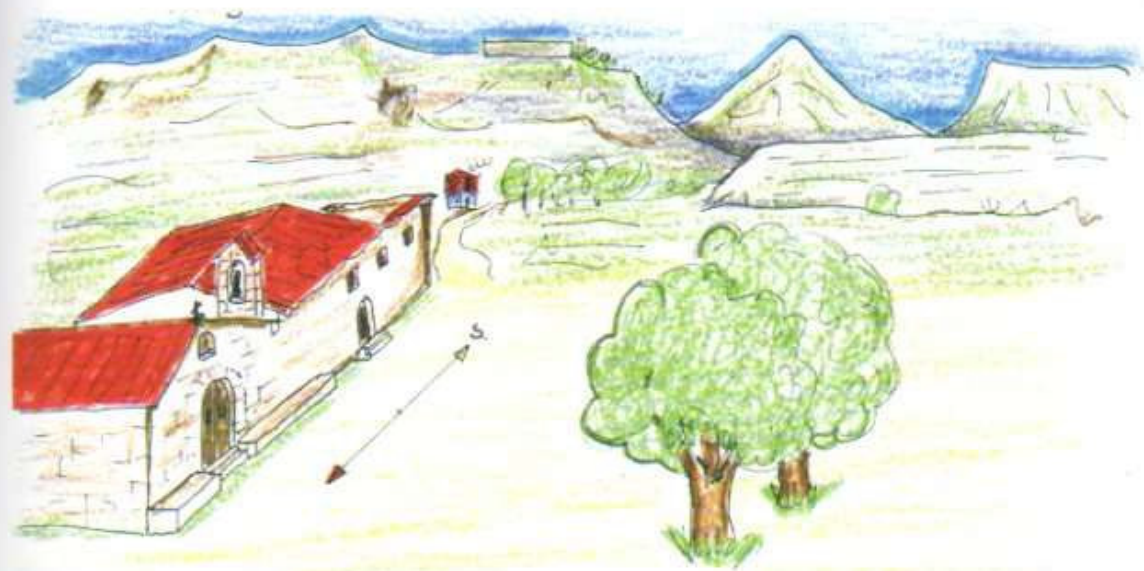
Lloc de naixement: 1 hora de camí a peu cap al nord del poble.

Com tos los anys, la mare, sempre plena de fulles, a l'arribar la primavera també s'omple de floretes; jo com totes les meues germanes vam néixer de cada una d'aquestes floretes.

La meua floreta estava a dalt de tot de la branca més alta de la mare, així que enganxada a la rameta per la boina que porto, puc veure molt del territori que ens envolta.

Cap el nord, aquí a la vora, veig el mas de Mancurro, més enllà, la vall de la Canaleta i lo Sol del Terme, i molt més lluny, si és hivern i lo dia és molt clar, fins i tot es poden veure les muntanyes nevades de la ratlla de França; cap el sud, veig lo Puch i també la Caixa, però mai hai pogut veure el poble que lo pare diu que hi ha a una vall dels seus germans los roures.

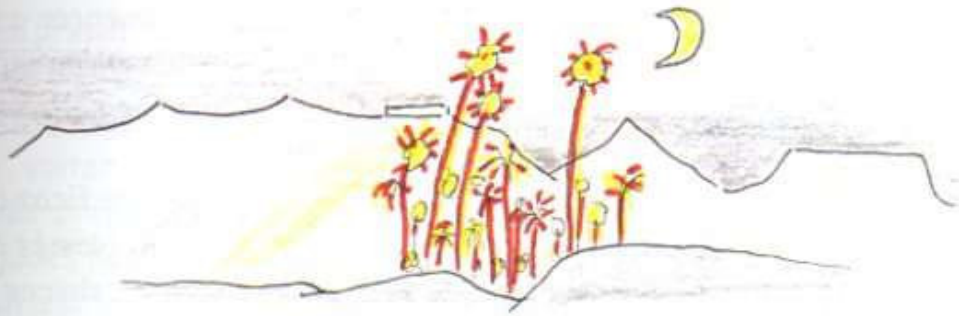

Tota la nostra família: roures, carrasques, carrascots i coscolls estem plantats al voltant d'una casa, que té una bassa molt gran, on mai s'acaba l'aigua, i això fa que sempre puguin anar a abeurar tots los animalets del bosc, i los moixonets que molts d'ells s'aixopluguen a les nostres branques.

La casa, diu la mare, es de dos senyors, l'un es diu Abdó i l'altre Senén, i tots los arbres grans i alts se'ls estimen molt ja que tenen poders màgics, que ens guarden de pedregades i dels temuts llamps. Segur que això es cert, doncs en tants anys que fa que estem plantats, mai, hem patit cap d'aquests estralls.

Ahir, ja avançada la nit, vam tindre un gran ensurt, de sobte per l'indret del poble, vam sentir lo soroll d'una gran tronada, però el cel era ras. Poc després ja vam vore, que el que feia soroll de tronada eren unes coses que pujaven volant fent espurnes de colors, però tot va quedar com si res, al sentir los tres espetecs més forts. Tots los arbres del voltant de la casa, es van posar a xiuxiuejar amb alegria. Demà tindrem festa grossa! Va dir la mare. I així va ser. Clar, la mare, com que té tants anys, s'enrecorda del que passa l'endemà de la tronada del cel ras del poble.

De bon matí (quan encara era fosc) ja van arribar tres o quatre parelles de persones, que portaven moltes coses i les descarregaven davall nostre, no recordo bé el nom, entre ells deien que eren majors (no sé què?, potser "majors-dos"), però al menys n'eren sis o vuit, després d'endregar lo que portaven van obrir de bat a bat la porta dels senyors.

I el que va dir la mare, va passar. A punta de dia, va començar a vindre gent, primer poc a poc (per triar bon lloc) i una mica més tard, com un riu, i tots anaven de visita als senyors. Per lo vist també com los arbres se'ls estimen molt.

La mare no se'n havia recordat de dir-nos què era allò, que ficat dins un arc de pedra a dalt de tot de la casa, tenia una corda penjant. Només acabat d'arribar lo primer xiquet, corrent va anar a estirar la corda, aleshores la vam sentir, era la campaneta per cridar a la gent, què bonica era! i sabia parlar!, cada volta que feia, cridava: "VE-NIU, VE-NIU, VE-NIU". En tot lo dia no va parar gens, tampoc la gent va parar de vindre: grans, menuts, homes, dones, a peu, a cavall....

A l'hora que calia i present el senyor mosen, tots van omplir de gom a gom la casa dels senyors Abdó i Senén i van resar i van cantar els goigs amb gran devoció.

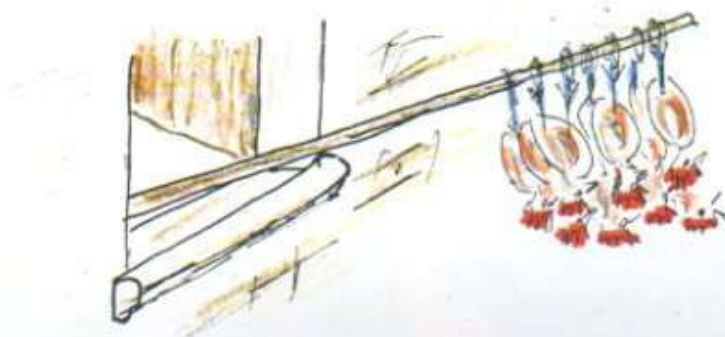
Després los músics a tocar, los cuiners a cuinar i tots a ballar i a cantar per fer gana.

De tot lo dia, a l'hora de dinar, a la nostra sombreta, va ser quan es va sentir menys soroll, calia omplir ve lo pap, de menjar i de veure, per què a la tarda caldria estar ben preparats.

En primer lloc, corregudes a les clotes del mas de Valentí, que es a la vora, jo des de dalt de tot les vaig veure sense mourem.

Tota la gent es fica a l'eixida que també es l'arribada, los corredors han d'anar, voltar lo control de mitja correguda i tornar. Lo control de voltar es fica més prop o més lluny, segons qui corre. Pel rostoll de la clota es fan corregudes per xiquets, joves i majors, corregudes de sacs, de parelles xic-xica, un a la vora de l'altre i amb les dues cames, dreta de l'un i esquerra de l'altra lligades i que si no van ben compassats poden trontollar i caure. Ja fa anys que una de les corregudes més populars no es pot fer per falta de corredors, és la dels burros de quatre potes.

Cada guanyador s'endú un pollastre, que des de bon matí han estat

penjats de les potes, a la barra d'exposició.

Acabades les corregudes a berenar, i tot seguit el ball i tothom a ballar. Aprofitant que es va girar un ventet garbí, també les meues germanes, jo i totes les fulles ens vam afegir a la festa i al ball.

Poc a poc lo temps i la tarda van anar passant, en pondres lo sol, molta gent ja va començar lo camí de retorn a casa.

Los que primer van arribar, van ser los darrers de marxar, van deixar-ho tot endreçat. Segur que les comptes també els van quadrar. Per la gran festa que han fet, ho mereixen.

Després de tancar la porta de la casa de la campaneta, ja fosc, los majordoms (ara ja sé com es diuen) van enfilear el camí de retorn.

Les meues germanes i jo ens vam quedar amb la cara i la boineta plena de pols de la festa. I, quan ens agafava la noneta, encara vam sentir als romeus cantant per l'indret de la font del Vale allò tant popular "dels Sants som vinguts, borratxos no, però si ben beguts..."

Vall de Roures, 19 d'agost de l'any en curs.

